

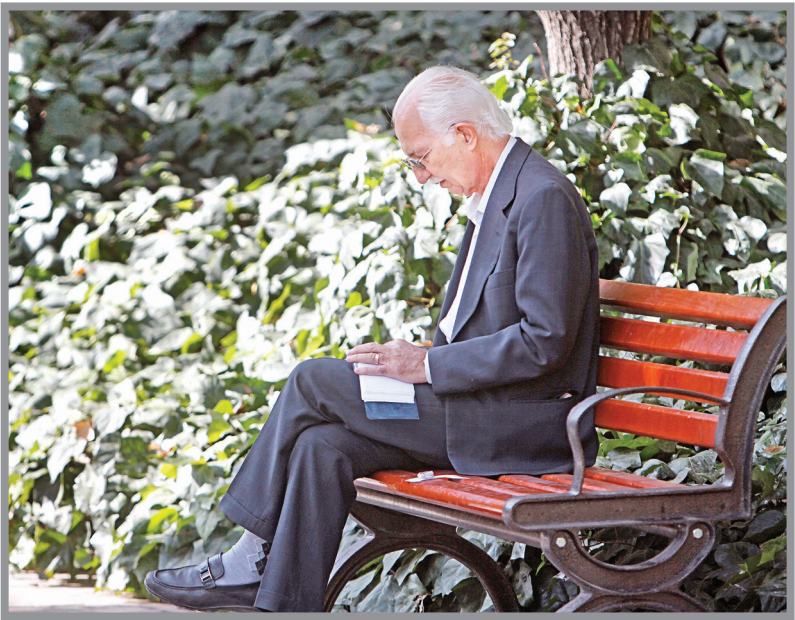
اعلام شرایط لازم برای بیمه تامین اجتماعی والدین بیمه‌شدگان

سازمان تامین اجتماعی شرایطی را که بیمه‌شدگان این سازمان می‌توانند بر اساس آن والدین خود را تحت تکفل قرار دهند و از خدمات این سازمان بهره‌مند شوند اعلام کرد. بر این اساس برای تحت پوشش قرار گرفتن والدین بیمه‌شدگان می‌بایست سن پدر ۶۰سال و سن مادر ۵۵سال تمام باشد و تامین معاش آن‌ها بر عهده بیمه‌شده باشد. عدم استفاده از حقوق و مزایای سایر صندوق‌های مشابه یا از کار افتادگی بنابه تشخیص کمیسیون پزشکی، و تحت پوشش تامین اجتماعی نبودن والدین در زمان ارائه تقاضای کفالت، از جمله دیگر شروط است. بیمه‌شدگان برای استفاده از این امکان هنگام مراجعه به شعب سازمان تامین اجتماعی باید اصل و تصویر شناسنامه و کارت ملی والدین خود را به همراه داشته باشند.

یکشنبه ● ۲۳ خرداد ۱۳۹۵ ● شماره پنجاه و هفت

ا ت ی چ ع ح ن و

مطلوبات و مقدورات افزایش حقوق بازنشستگان در دولت یازدهم

● **یادداشت** ●
● **علی حدیری** ●

هرساله در ماه‌های پایانی سال قبل و اوایل سال بعد موضوع افزایش حقوق شاغلین و بازنشستگان جزو مسائل خبرساز کشور قرار می‌گیرد و طبیعی است که هریک از ذی‌نفعان (کارگران و شاغل و بازنشسته و تشکل‌های مربوط) و ذی‌مدخلان (کارفرمایان و دولت و سازمان‌های بیمه‌گر) از منظر شرایط و مقتضیات خودنسبت به‌این مسئله اعلام موضع کنند و در کنار آن نیز رسانه‌ها و صاحب‌نظران به‌قضاوت در این زمینه‌بنشینندو شاید بتوان یکی از محاسن دولت فعلی را این دانست که چندصدایی را حتی از ناحیه برخی از افراد رسانه‌های خودی تحمل کرده و می‌کند ولی آنچه در شرایط حاضر خودنمایی می‌کند عدم رعایت اصول نقد منصفانه در موضوع افزایش حقوق بازنشستگی است. پرواضح است که هیچ کدام از ارکان کشور ادعا ندارند که شرایط ایده‌آلی را رقم زده‌اند ولیکن انتظار بی‌جایی نیست اگر از نقادان بخواهیم در نقادی خود شرایط و مقتضیات حاکم بر کشور در سطح ملی و بین‌المللی را نیز در نظر بگیرند و این توقع زیادی نیست که از آن‌ها بخواهیم در تحلیل‌های خود نیم‌نگاهی هم به رویکردها و جهت‌گیری‌ها داشته باشند و مسیر حرکت دولت، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی را مد نظر قرار دهند. به عبارت دیگر حتی اگر میزان قدر مطلق یا متوسط افزایش مستمری‌ها در دولت قبل و دولت فعلی یکسان باشد، اگر بخواهیم منصفانه قضاوت کنیم، بایستی اذعان کنیم که عملکرد دولت فعلی از دولت قبل بهتر بوده، چراکه اصلا شرایط اقتصادی و منابع مالی در اختیار دولت قبل قابل قیاس با دولت فعلی نیست. صرف‌نظر از کاهش شدید قیمت نفت و تنگنای مالی ناشی از آن، در سایر عرصه‌ها نیز دست دولت فعلی برای اینکه منابع مالی لازم را جهت افزایش حقوق بازنشستگان در اختیار سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی قرار دهد، نسبت به دولت قبلی بسته‌تر است. چراکه دولت قبل تنها ۷۰۰ میلیارد دلار در آمد نفتی را در اختیار داشت بلکه هزاران میلیارد تومان سهام شرکت‌های دولتی را نیز در دست داشت که بعضاً از آن‌ها برای تامین مالی افزایش‌های مستمری بازنشستگان استفاده کرد و دیگر چیزی جهت واگذاری و تهاژت دین برای دولت فعلی باقی نگذاشت. مضافاً اینکه دولت قبل به‌طور عمومی و سنواتی افزایش زیادی به صندوق‌های بیمه‌گر کارگری و به‌تبع مستمری‌های بازنشستگی اعمال نمی‌کرد تا بتواند یارانه‌ها را برای مردم بیشتر کند و از این طریق رویکردهای توده‌ستایانه خود را پیش ببرد.

و اما نکته‌ای که نباید از منظر افکار عمومی جامعه به‌طور اعم و ذی‌نفعان افزایش مستمری‌های یعنی بازنشستگان، از کار افتادگان و بازماندگان دور بماند، این است که دولت قبل اگر هم افزایشی اعمال می‌کرد در مقاطع خاص یعنی در آستانه انتخابات ریاست جمهوری و برای بهره‌برداری‌های سیاسی بود، کاری که در سال ۱۳۷۸ با واگذاری سهام مخایرات به سازمان تامین اجتماعی انجام شد و فقط بخشی از بار مالی سال اول اجرای آن توسط دولت پرداخت شد ولی بار مالی سنواتی و بین‌نسلی آن، که بالغ بر ۸ هزار میلیارد تومان می‌شود، بر دوش سازمان تامین اجتماعی گذاشته شد. حال آنکه دولت فعلی در آغاز کار خود و سال بعد از آن که نرخ تورم بالا بود، برای جبران عقب‌ماندگی به‌جامانده از دولت قبل، افزایش ۲۵ درصدی را اعمال کرد ولی در سال گذشته و امسال که رشد نرخ تورم متوقف شد به ترتیب ۱۵ و ۱۴ درصد افزایش اعمال کرد، با وجود اینکه رقابت‌های انتخاباتی برای ریاست جمهوری آینده با همین الان توسط رقابتی دولت تدبیر و امید آغاز شده است. نکته دیگری که باید در قضاوت برای افزایش مستمری‌ها مد

کتیو | ۰۵

نگاه حمایتی یا بیمه‌ای؟ مسئله این است

● **یادداشت** ●
● **محمد بوستین‌دوز** ●

به‌طور معمول دو نگاه غالب در رابطه با افزایش سالانه میزان مستمری‌ها وجود دارد. یک نگاه بیمه‌ای است و نگاه دیگر حمایتی. در رویکرد بـانگاه اول معتقدان بر این نظرند که باید میان ورودی و خروجی صندوق‌های بازنشستگی تناسب وجود داشته باشد و تحت هر شرایطی هم به این تناسب احترام گذاشته شود. مبانی چنین تحلیلی این است که چون ورودی یا حق بیمه‌های دریافتی صندوق از بیمه‌پردازان تابع اصولی خاص است بنابراین خروجی یا همان مستمری‌ها هم می‌بایست از چارچوب‌های مشخص و تعریف‌شده این گونه سیستم‌ها پیروی کند تا پایداری مالی و اقتصادی سیستم حفظ شود. باورمندان به رویکرد دوم تفاوتی بین سیستم‌های حمایتی و بیمه‌ای قائل نیستند و در خوش‌بینانه‌ترین حالت هر چند گاهی به رویکرد اول با دید مثبت می‌نگرند اما پارهای از شرایط اجتماعی (احساسی) و سیاسی (انتخابات مجلس) آن‌ها را به تصمیمات با گرایش حمایتی سوق می‌دهد. این گونه تصمیمات بر مبنای اعتقاد به وجود سیاست‌های حمایتی در تامین اجتماعی به مفهوم کلان آن تحلیل می‌شوند. این‌ها در دفاع از عملکرد خود بیان می‌دارند که فلسفه ایجاد تامین اجتماعی برای جبران قطع و یا کاهش درآمد در زمانی است که درآمد سرپرست خانوار به‌علل پیری، فوت و یا بیماری قطع شده و یا کاهش یافته، لذا معتقدند که دولت‌ها می‌بایست به گونه‌ای افزایش یابد که قدرت خرید خانواده‌های مقری بگیران دچار کاهش فاحش نشود. به‌زعم این تفکر می‌بایست میزان افزایش به نسبت شاخص تورم افزایش پیدا کند.

اما نکاتی در این بحث‌ها وجود دارد، اول اینکه دستمزد و حقوق افراد شاغل به نسبت تورم هر سال افزایش نمی‌یابد و به‌تبع منابع و درآمدهای وصول حق بیمه صندوق‌ها نیز همان گونه‌اند، لذا نمی‌توان تعهدات و منابع صندوق‌ها را، که با افزایش میزان مستمری‌های سالیانه متجلی می‌شود، به نسبت بیشتری از سطح تورم افزایش داد.

یک بحث جدی که مدعیان نگاه حمایتی مطرح می‌کنند این است که تورم سیاسی باعث کاهش قدرت خرید بازنشستگان شده و به همین دلیل هم توقعات از این صندوق‌ها در میان مشترکان صندوق‌ها افزایش یافته است. بازنشستگان با حقوق کمتر امید دارند با نگاه ویژه به سطوح بالاتر دریافتی دست یابند تا از این طریق بتوانند نیازهای اولیه خود را برطرف سازند.

در مقطع کنونی برنامه دولت در افزایش پلکانی مستمری بازنشستگان صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری بیشتر جنبه حمایتی دارد و هدف این بوده که کمک‌های بیشتری نصیب آن دسته از بازنشستگانی شود که مستمری کمتری دریافت می‌کنند و از آن طرف هم برای بازنشستگان با درآمد بالاتر افزایش کمتر اما مناسب با سطح تورم در نظر بگیرند. این یک طرف قضیه است. از سوی دیگر عموم صندوق‌های بازنشستگی در ایران با اینکه تمایل دارند افزایش مستمری‌های هرچه بیشتری را اعمال کنند، عملاً توان پرداخت ندارند. این مسئله پارادوکسی را به وجود آورده که بیش از هر چیز نیازمند استراتژی بلندمدت و مناسب با حضور دولت و تصمیم‌گیران ارشد سیاسی کشور است. در قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی برای دولت‌ها نقش‌هایی دیده شده، از آن جهت که دولت ضامن برنامه‌های تامین اجتماعی است و از آن جهت که در قانون تاکید شده در صورت وجود قوانین و مقررات اثرگذار

● **یادداشت** ●
● **فتح‌الله شاه‌رمانی** ●

رضایتمندی زیر سایه همسان‌سازی

دولت یازدهم، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و سازمان تامین اجتماعی در ادامه حمایت‌های خود از بازنشستگان، در سال ۱۳۹۵ برای کلیه مستمری‌بگیران افزایش ۱۴ درصدی را در نظر گرفته‌اند. این میزان افزایش هر چند قادر نیست کلیه مشکلات و گرفتاری‌های روزافزون کارگران دیروز کشور را که در زمره شریف‌ترین انسان‌ها هستند حل کند اما بازنشستگان در قضاوت‌های خود نیم‌نگاهی هم به شرایط و مقتضیات کشور در ابعاد مختلف اقتصادی و بین‌المللی دارند و به همین دلیل مراتب تقدیر و تشکر خود را از رویکرد دولت یازدهم اعلام کرده‌اند. نکته‌ای که نباید از قلم بیفتد میزان افزایش مزایای جانبی مستمری‌بگیران است. همه‌ساله این کمک‌ها اندکی افزایش می‌یافت اما امسال علاوه بر توقعاتی که برای افزایش درصد افزایش مستمری‌ها در میان بازنشستگان ایجاد شده بود، انتظارات از میزان افزایش کمک‌های جانبی هم که به‌طور معمول از سوی سازمان تامین اجتماعی تعیین می‌شود، بیش از همیشه بود. امسال آن‌طور که اعلام شده رقم این کمک‌ها قرار است به بیش از ۱۰۰ هزار تومان برسد و سرجمع دریافتی‌های بازنشستگان و مستمری‌بگیران تامین اجتماعی را به رقم نسبتاً معقولی می‌رساند. موضوع مهم‌تر بحث همسان‌سازی حقوق و مستمری‌هاست که سال‌ها پیش وعده آن به مستمری‌بگیران داده شده بود و این اقبال همچنان به عملیاتی شدن آن امیدوارند. از سال ۱۳۸۸ به‌انحای مختلف بودجه طرح مورد بحث یا تامین نشده و یا به‌صورت ناقص تخصیص داده شده است. در هشت سال دولت‌های نهم و دهم، سازمان تامین اجتماعی ۸ مدیرعامل به‌خود دید که عملاً فرصتی برای به نتیجه رسیدن مذاکرات باقی نمی‌ماند. البته شرایط و فضای عمومی و به‌خصوص اوضاع اقتصادی کشور هم وضعیتی مشابه اوضاع سازمان تامین اجتماعی داشت و بنابراین چندان دور از انتظار نبود که طرح‌هایی مانند همسان‌سازی اجرایی نشود. در مجموع با توجه به وضعیت کنونی توقع می‌رود نمایندگان دوره دهم مجلس شورای اسلامی و دولت تدبیر و امید با تعامل و همکاری بیشتر با سازمان تامین اجتماعی برای تامین اعتبارات لازم، طرح همسان‌سازی مستمری‌ها بر اساس سابقه و حق بیمه‌های پرداختی هر مستمری‌بگیر را اجرایی سازند. این انتظار بجایی است که خواستار بالا رفتن میزان مستمری‌ها حداقل برای کسانی باشیم که حداقل‌ها را در یافت می‌کنند. ضمن اینکه دولت و مسئولان سازمان تامین اجتماعی محدودیت‌های خود را دارند و ما با اینکه معتقدیم افزایش ۱۴ درصدی مستمری‌ها تاثیر آجتجانی بر زندگی مستمری‌بگیران ندارد و هنوز تا رسیدن به نقطه مطلوب، زمان زیادی باقی مانده است اما از همین مقدار افزایش هم شاکریم.

رئیس کانون بازنشستگان استان اصفهان

● **یادداشت هفته** ●
● **داوود دشتبانی** ●

ماه رمضان، ماه رحمت

ادامه از صفحه اول

که جشن تحویل سال به‌شکل نوروز بر گزار نمی‌کنند. روزهای ابتدایی ماه رمضان با حضور در منزل بزرگان فرارسیسن ماه مبارک را به یکدیگر تبریک می‌گویند. در برخی از کشورها نیز مسابقات اسب‌سواری و ورزشی در این ماه رونق دارد. در گذشته در ایران نیز شادی مردم از حلول ماه میهمانی خاندون به‌اشکال گوناگون ابراز می‌شد؛ آغاز ماه رمضان با طبل و دهل و تقارزنی به اطلاع عموم می‌رسید و پس از افطار بساط‌های شبانه انواع خوراکی روی چرخ‌دستی در بازارهای محلی شهرها پراپاود و مردم به دینودید باز و گردهمایی‌های خانوادگی می‌پرداختند. با گذشت زمان و تغییر سبک زندگی، بخشی از این شادی‌ها کمرنگ شده و گاه به حاشیه رانده می‌شود. اگرچه ایام شهادت حضرت علی (ع) و شب‌های قدر در این ماه روحیه‌ای حزن‌انگیز به شیعیان می‌دهد، اما نباید فراموش کرد که همه ما هنوز این ماه را ماه مبارک، ماه رحمت و ماه میهمانی خاندون می‌دانیم. آیین‌های مذهبی پاسخگوی بخش مهمی از نیازهای معنوی انسان در طول اعصار گذشته بوده و به فراخور باورهای جوامع اشکال متفاوتی نیز پیدا کرده است. شادی از نیازهای اساسی بشری است که در جامعه‌ما فرصت کمی برای ابراز آن فراهم می‌شود، حال آنکه فرهنگ ایرانی در گذشته آکنده از جشن و آیین‌های شادی‌بخش بوده است. فرهنگ ایرانی پس از ورود اسلام نیز تلاش کرد در قالب همراهی با باورهای اسلامی این جشن‌های شادی‌آفرین را حفظ کند. چه خوب است بر همین منابر فرصت‌های جشن و شادی در این ماه بیشتر فراهم شود و سنت‌های پیشین نظیر مهمانی‌ها و گردهمایی‌های محلی و خانوادگی در کنار آیین‌های ویژه سوگواری شهادت جاسوز اولین امام شیعیان و آیین‌های ویژه شب‌های قدر، تقویت شود.

روزنامه‌نگار